

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження
Змін до Національного плану дій»

1. Мета: сприяння залученню замовників послуг – нерезидентів до зберігання природного газу в українських газосховищах.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

26.02.2022 Міненерго було прийнято наказ № 87 «Про введення Кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації».

Пунктом 2 розділу VI Національного плану дій, затвердженого наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України 02.11.2015 № 687, зареєстрованого в Мін'юсті 23.11.2015 за № 1458/27903 (далі – Національний план дій), передбачено, що після прийняття рішення про настання кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації Міненерго визначає перелік ринкових та неринкових заходів, які підлягають виконанню відповідно до цього Плану. Зокрема, Міненерго відповідно до підпункту 12 пункту 3 розділу VI Національного плану дій має повноваження приймати рішення про зупинення експорту природного газу з України.

Міненерго на виконання рішення Кризового комітету, затвердженого наказом Міненерго від 26.02.2022 № 87, було прийнято наказ від 03.03.2022 № 99, яким заборонено учасникам ринку природного газу здійснювати експорт природного газу з митної території України, у тому числі природного газу, що зберігається в газосховищах України в режимі митного складу.

Заборона експорту природного газу, що зберігається в газосховищах України в режимі митного складу, викликала вкрай негативну реакцію з боку замовників послуг – нерезидентів.

У подальшому наказ Міненерго від 03.03.2022 №99 «Про заборону експорту природного газу» втратив чинність (відповідно до наказу Міненерго від 15.06.2022 №202).

07.04.2023 Національна комісія що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг прийняла остаточне рішення про сертифікацію оператора газосховища АТ «Укртрансгаз» відповідно до оновлених правил в Євросоюзі та Енергетичному Співтоваристві. Сертифікація надає Товариству право залучати українські газосховища для реалізації заходів з енергетичної безпеки в Європі, що передбачені Регламентом ЄС щодо безпеки газопостачання, у тому числі й зберігання запасів іноземних клієнтів, а також запасів для країн, у яких немає газосховищ або обсягів газу, що спільно закуповуються країнами на випадок кризових ситуацій.

Водночас, замовники послуг – нерезиденти хотіли б мати гарантії, що Міненерго не буде в майбутньому знову прийнято рішення про заборону експорту природного газу, що зберігається в газосховищах України в режимі митного складу.

3. Основні положення проекту акта

Суттю проекту наказу є врегулювання зазначеного питання, шляхом внесення відповідних змін до Національного плану дій, а саме викладення підпункту 12 пункту 3 розділу VI в наступній редакції:

«12) зупинення експорту природного газу з України, крім реекспорту природного газу, який зберігається в митному режимі митного складу, або буде ввезений на митну територію України для зберігання в митному режимі митного складу».

4. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють такі акти законодавства:

Конституція України;

Закон України «Про ринок природного газу»;

наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 02 листопада 2015 р. № 686 «Про затвердження Правил про безпеку постачання природного газу», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 листопада 2015 р. за № 1489/27934;

наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України «Про затвердження Національного плану дій» від 02 листопада 2015 р. № 687, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 листопада 2015 р. за № 1458/27903.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту акта не потребує фінансування з державного та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудова сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

8. Прогноз результатів

Прийняття наказу дозволить залучати замовників послуг – нерезидентів до зберігання природного газу в українських газосховищах, завдяки неможливості зупинення реекспорту природного газу, який зберігається в режимі митного складу.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

«_____» _____ 2023 р.